



**NAUČNÉ STŘEDISKO  
EKOLOGICKÉ VÝCHOVY  
KLADNO-ČABÁRNA, o.p.s.**



# **VÝROČNÍ ZPRÁVA**



**2018**

### Naše vize

Vizí našeho střediska je život v souladu a v rovnováze s přírodou, podpora její rozmanitosti všemi ekologicky i ekonomicky udržitelnými způsoby, a vzdělávání všech, kterým není lhostejné v jakém prostředí a jakým způsobem žijí.

### Poslání organizace

Usilujeme o co nejodpovědnější jednání k přírodě prostřednictvím prožitku, praktických činností a přímého kontaktu s přírodou.

**Sídlo společnosti:** nám. Starosty Pavla 44, 272 01 Kladno  
**IČ:** 264 80 441  
**Kontaktní adresa:** CEV Kladno, Brandýsek – Olšany 220, 273 41 Brandýsek  
**Telefon:** Petr Starý - ředitel střediska 602 336 014  
Luděk Hora - EVVO pro školy a veřejnost - 605 074 610  
Dana Belušová - vzdělávání dospělých, včelařství - 607 190 631  
Kancelář - 312 245 333  
**E-mail:** info@nsev-kladno.cz, nsev.kladno@seznam.cz  
**Webové stránky:** <http://www.nsev-kladno.cz>

#### Organizační struktura společnosti

**Ředitel:** Petr Starý

**Správní rada**

**Předseda:** RNDr. Jiří Mencl  
**Místopředseda:** RNDr. Mgr. Petr Soudek PhDr.  
**Členové:** Kateřina Pokorná, Petr Šváb, Petr Kožený, Ing. Rudolf Baudisch

**Dozorčí rada**

**Předseda:** Ing. Zdeněk Chmelík  
**Členové:** Mgr. Blanka Bendlová, Ing. Tomáš Meisner

# Obsah

<b>1. ÚVOD</b> .....	<b>5</b>
<b>2. ZAMĚŠTNANCI</b> .....	<b>5</b>
2.1. JMENOVITÝ SOUPIS ZAMĚŠTNANCŮ .....	5
2.2. PÉČE O ZAMĚŠTNANCE.....	6
<b>3. ORGANIZACE</b> .....	<b>6</b>
3.1. O NÁS .....	6
3.2. CENTRUM EKOLOGICKÉ VÝCHOVY KLADNO V ROCE 2018.....	6
3.3. NABÍZÍME .....	6
<b>4. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA, VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTA</b> .....	<b>7</b>
4.1. EVVO V ČÍSLECH - VÝKAZ ČINNOSTI .....	7
4.2. VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY V RÁMCI ŠKOLNÍ VÝUKY .....	8
4.2.1. <i>Ekologické výukové programy</i> .....	8
4.2.1.1. Krátké programy .....	8
4.2.1.2. Půldenní programy .....	8
4.2.1.3. Pobytové programy .....	9
4.2.1.4. Pobytové programy pro gymnázia.....	10
4.2.2. <i>Komentované vycházky</i> .....	10
4.3. MIMOŠKOLNÍ ČINNOST .....	10
4.3.1. <i>Netopýří školka</i> .....	10
4.3.2. <i>Kroužek ochrany přírody pro žáky I. stupně ZŠ - Netopýrci</i> .....	11
4.3.3. <i>Přírodovědný kroužek pro žáky II. Stupně ZŠ - Netopýří</i> .....	11
4.3.4. <i>Farmářský kroužek - Pavoučci</i> .....	12
4.3.5. <i>Včelařský kroužek</i> .....	13
4.4. SOUTĚŽE .....	14
4.4.1. <i>Kladenská Veverka</i> .....	14
4.4.2. <i>„Příroda, ve které žijeme“</i> .....	14
4.4.3. <i>„Šetřiš, šetřím, šetříme“</i> .....	16
4.4.4. <i>Zlatá včela</i> .....	16
4.5. LETNÍ AKTIVITY .....	17
4.5.1. <i>PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR</i> .....	17
4.5.2. <i>Letní tábor</i> .....	17
4.6. AKCE PRO VEŘEJNOST .....	18
4.6.1. <i>Soupis akcí pro dospělé</i> .....	18
4.6.2. <i>Soupis akcí pro širokou veřejnost</i> .....	22
<b>5. TERÉNNÍ ČINNOST</b> .....	<b>25</b>
5.1. PÉČE O ŽIVOČICHY.....	25
5.2. PÉČE O PŘÍRODNÍ ÚZEMÍ.....	25
5.3. PÉČE O PERMAKULTURNÍ SAD .....	25
<b>6. EKOPORADENSTVÍ</b> .....	<b>26</b>
<b>7. GRANTY A DOTACE</b> .....	<b>28</b>
7.1. STŘEDOČESKÝ KRAJ .....	28
7.2. STÁTNI FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ .....	28
7.3. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ .....	28

7.4.	NADAČNÍ FOND VEOLIA .....	29
<b>8.</b>	<b>SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI SUBJEKTY .....</b>	<b>29</b>
<b>9.</b>	<b>PUBLIKAČNÍ ČINNOST .....</b>	<b>30</b>
<b>10.</b>	<b>PROPAGACE .....</b>	<b>31</b>
10.1.	VEŘEJNÁ MÉDIA .....	31
10.2.	ELEKTRONICKÁ MÉDIA.....	31
10.2.1.	<i>Webové stránky NSEV.....</i>	<i>31</i>
10.2.2.	<i>Facebook.....</i>	<i>32</i>
10.2.3.	<i>Webové stránky Naučné stezky "Příroda člověku, člověk přírodě" .....</i>	<i>33</i>
10.3.	PROPAGAČNÍ MATERIÁL .....	33
<b>11.</b>	<b>ZÁCHRANNÁ STANICE AVES .....</b>	<b>34</b>
<b>12.</b>	<b>ZOOKOUTEK.....</b>	<b>35</b>
<b>13.</b>	<b>MEDVĚDÁRIUM .....</b>	<b>35</b>
<b>14.</b>	<b>PODĚKOVÁNÍ .....</b>	<b>36</b>

## 1. Úvod

Vážení přátelé,

velice si vážíme Vašeho zájmu dozvědět se o našich činnostech a zrealizovaných projektech v průběhu celého roku 2018 ať již přímo v centru ekologické výchovy, nebo i v dalších částech České republiky.

Rok 2018 byl pro nás výjimečný především tím, že jsme završili dlouholetou přípravu pro certifikaci poskytovatelů Environmentální výchovy. Certifikační proces nebyl jen formálním nástrojem posouzení kvality naší dlouhodobé práce, ale přinesl nám především možnost zpětné vazby a motivaci k další činnosti. Už vlastní příprava nám pomohla ujasnit si spoustu souvislostí a uvědomit si rezervy v komplexním chodu organizace. V některých oblastech nám celý proces pomohl nastartovat důležité změny. Audit proběhl 13. 11. 2018 a čekáme na jeho výsledek, který by měl být vyhlášen v únoru 2019.

## 2. Zaměstnanci

Nedílnou součástí organizace jsou naši zaměstnanci. Rozšiřováním venkovních prostor a celkové nabídky našich služeb vzniká i více práce s tím spojené.

### 2.1. Jmenovitý soupis zaměstnanců

**Petr Starý** - ředitel Naučného střediska ekologické výchovy, ekoporadenství

**Dana Belušová** - manažerka projektů, příprava a realizace seminářů pro odbornou veřejnost, vedoucí včelařského a farmářského kroužku, ekoporadenství

**Luděk Hora** - lektor EVP, objednávky pobytů a EVP, tvorba EVP a výroba pomůcek, příprava a realizace akcí pro veřejnost, vedoucí kroužku ochrany přírody a přírodovědného kroužku Netopýři a Netopýrci, ekoporadenství

**Barbora Barabášová DiS.** - lektorka EVP, příprava a realizace akcí pro veřejnost, správa internetových a fb stránek, příměstské tábory, exkurze v Záchrané stanici AVES, údržba permakulturní zahrady, ekoporadenství

**Mgr. Kristina Tělupilová, (t. č. mateřská dovolená)** - lektorka EVP, evidence EVP, zpracování objednávek, smlouvy, příměstské tábory, exkurze v Záchrané stanici AVES

**Marie Helclová, DiS.** - lektorka EVP, evidence EVP, zpracování objednávek, ubytovací smlouvy, příměstské tábory, exkurze v Záchrané stanici AVES

**Ing. Veronika Modlingerová** - lektorka EVP, tvorba EVP, akce pro veřejnost, vedoucí přírodovědného kroužku Netopýří školka, exkurze v Záchrané stanici AVES

**Aneta Ondráčková** - lektorka EVP, tvorba EVP, vedoucí kroužku ochrany přírody Netopýři a Netopýří školka, akce pro veřejnost, exkurze v Záchrané stanici AVES

**Ing. Lenka Táborská** - externistka, lektorka, vedoucí farmářského kroužku

**Michal Husák** - správce Centra ekologické výchovy

**Helena Juhová** - úklid CEV, výdej jídla

**Věra Husáková** - úklid CEV, výdej jídla

**Martin Čurda** - ošetřovatel medvědů a živočichů v záchrané stanici, fotograf

**Martin Táborský** - ošetřovatel medvědů a živočichů v záchranné stanici

**Markéta Řeháčková** - ošetřovatelka medvědů a živočichů v záchranné stanici

## 2.2. Péče o zaměstnance

Jako každý rok se zaměstnanci také zúčastnili školení BOZP - Bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a proškolení řidičů v rámci platné legislativy. Mezi další bonusy patří poukázky na stravování. Všem zaměstnancům je nabízena a umožňována účast na vzdělávacích aktivitách na základě jejich pracovního zaměření včetně průběžného zvyšování odborné i pedagogické kvalifikace. Soupis absolvovaných seminářů viz níže.

Aneta Ondráčková a Marie Helclová, DiS. - lektorské dovednosti Hrachov u Sedlčan,

Aneta Ondráčková a Ing. Veronika Modlingerová - konference Brno,

Aneta Ondráčková a Ing. Veronika Modlingerová - Ekokurz ve Vikýři,

Dana Belušová a Barbora Barabášová, DiS. - seminář jak (NE)tvořit naučné stezky.

## 3. Organizace

### 3.1. O nás

NSEV Kladno - Čabárna, o.p.s. je obecně prospěšná společnost, usilujeme o to být prospěšní svému městu, spoluobčanům a životnímu prostředí kolem nás propojováním různých oborů za společným cílem kvalitnějšího, zdravějšího a ohleduplnějšího života. Nechceme přesvědčovat a vnucovat své názory, ale nabízet možnosti a cesty, vnímat a poznávat přírodu jako celek i detaily, neboť příroda člověka nepotřebuje, ale člověk se bez ní neobejde.

### 3.2. Centrum ekologické výchovy Kladno v roce 2018

Návštěvnost našeho střediska se stále zvyšuje, za což jsme velice rádi, ale samozřejmě se to projevuje na opotřebením vnitřního i venkovního vybavení a požadavky na průběžný servis se zvyšují. Rozrůstající se zázemí i stoupající stáří budovy a hospodářských objektů si žádá stále větší objem technických činností, provozních zásahů a finance na opravy. Bohužel stále čekáme na opravu střešní terasy, která je z technických důvodů uzavřena.

### 3.3. Nabízíme

- půldenní ekologické výukové programy pro MŠ, ZŠ, SŠ a speciální školy
- ekologicko - vzdělávací pobyty pro MŠ, ZŠ, SŠ a speciální školy
- pobytový program pro gymnázia
- přírodovědně zaměřené kroužky pro děti i dospělé
- akce pro rodiče s předškolními dětmi
- vzdělávací a osvětové akce pro odbornou veřejnost
- letní tábory

- příměstské tábory
- soutěže pro děti
- pronájem prostor pro vzdělávací akce
- ekoporadenství
- mapování a archivace poznatků o historickém i současném výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů na Kladensku
- rekonstrukce a údržba naučných stezek na území naší působnosti
- údržba lokalit chráněných území
- péče o zraněné živočichy umístěné v Záchrané stanici AVES
- péče o kladenské medvědice

## 4. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA, VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTA

### 4.1. EVVO v číslech - výkaz činnosti

Výkaz činnosti za rok 2018 (pouze pro činnost v oblasti EVVO)						
				počet akcí	počet účastníků	počet dnů trvání programu
1	Ekologické výukové programy pro školy	denní	MŠ	48	1053	
2			ZŠ	60	1116	
3			SŠ	1	15	
4		pobytové	MŠ	7	126	22
5			ZŠ	18	423	51
6			SŠ	2	37	4
7	Mimoškolní činnosti pro děti	pravidelné kroužky		5	65	
8		nepravidelné akce		6	128	
9	Vzdělávací programy pro dospělé nepedagogy	všechny akce		14	275	
10	Osvětové akce pro veřejnost	všechny akce		21	2060	

## 4.2. Vzdělávací programy v rámci školní výuky

### 4.2.1. Ekologické výukové programy

Největší podíl EVVO probíhá u dětí a mládeže prostřednictvím školních ekologických výukových programů (EVP). EVP je blok ekologicky a přírodovědně zaměřených aktivit. Konkrétní typ programu, jeho téma a obsah, si školy objednávají přes on-line rezervační systém, kde si také rezervují vhodný termín, případně si jej mohou objednat i telefonicky. Programy jsou pořádány různou formou v závislosti na zvoleném tématu, délce konání a věku účastníků. Počet účastníků jedné skupiny je min. 15, max. 30. Programy realizujeme od pondělí do středy a ceny programů jsou dotovány.

#### 4.2.1.1. Krátké programy

Krátké programy trvají 45 minut - jedna vyučovací hodina. Během programu ukazujeme dětem přírodu ve vazbách a souvislostech formou různých aktivit. Náplň je vždy přizpůsobena věku a možnostem dětí. Je možnost vícečetnou skupinu dětí rozdělit na dvě skupiny, kdy jedna má program a druhá skupina jde s jiným lektorem na exkurzi do Záchrané stanice AVES, po 45 minutách se skupinky vymění. Tato možnost je velmi oblíbená právě pro MŠ, které mají svůj vlastní autobus a vyplatí se jim přijet ve větším počtu než 30 dětí.

Nabídka krátkých programů pro MŠ:

- **Vodní království**
- **Co se děje v trávě**
- **Cesta k jablíčku**
- **Rákosníček v parku**
- **Rákosníček a hvězdy**
- **Kamarádi z podzemí**
- **Neplette si nás**
- **Hra na záchranou stanici**

#### 4.2.1.2. Půldenní programy

Půldenní EVP je blok ekologicky a přírodovědně zaměřených aktivit pro děti, který dle počasí a možností probíhá i v přírodě a je doplněn o různé praktické ukázky a činnosti k danému tématu. Doba trvání půldenního EVP jsou tři vyučovací hodiny.

Nabídka půldenních programů pro MŠ:

- **Kosí rok**
- **Jak to chodí u mravenců**
- **Jak roste strom aneb život stromu**
- **Čarodějův učeň**
- **Z pohádky do pohádky**
- **Příroda - největší stavebnice**
- **Výlet do přírody**
- **Vyprávění úhoře Matěje**

Nabídka půldenních programů pro ZŠ a SŠ:

- **Zima v přírodě**



- **Proměny lesa**
- **Člověk a zvířata**
- **Co se děje v trávě (1. - 5. třída)**
- **Cesta PET lahve (od 4. třídy)**
- **Vynálezy přírody (od 4. třídy)**
- **Potřebuje příroda pomoc?**
- **Víte, že ...? (1. - 4. třída)**
- **Od semínka po výrobek**
- **Ptačí svět**
- **Vetřelci naší přírody**
- **Jak ulehčit přírodě**

### **4.2.1.3. Pobytové programy**

Jedná se o tří až pětidenní ekologicko - vzdělávací pobyty pro školní kolektivy v Centru ekologické výchovy. Během tohoto pobytu si vyučující vyberou témata dopoledních a odpoledních programů. Konkrétní podoba je přizpůsobena věku dětí. Na vzdělávací pobyty k nám jezdí MŠ, ZŠ ale i SŠ z celého Středočeského kraje a Prahy.

První den odpoledne je možnost jít s průvodcem na exkurzi do Záchrané stanice Aves, kde se děti dozví o chodu záchranných stanic, o práci ošetřovatelů a samozřejmě příběhy našich zvířecích obyvatel. V případě zájmu si děti mohou pod dohledem průvodce nakrmit domácí plemena hospodářských zvířat. V úterý a ve čtvrtek nabízíme dopolední i odpolední program. Ve středu máme připravené vycházky dle výběru nebo mohou děti se svým vyučujícím podniknout vycházku samostatně. Na pátek žádný program již neorganizujeme, probíhá celkové ukončení pobytu a odjezd domů. Ve volných chvílích mezi programy se děti seznámí s vermikompostérem, v případě potřeby si prohlédneme, jak děti zvládly třídění odpadu. Dále nabízíme dětem vstup do zookoutku v budově CEV.

Nabídka odpoledních programů pro MŠ:

- **Pevnost Boyard**
- **Pozdrav z Čabárny**
- **Co nám dává les?**
- **Hra na záchrannou stanici**
- **Život stromu**
- **Vyrábíme ze dřeva**
- **Pozdrav z Čabárny**

Nabídka odpoledních programů pro ZŠ a SŠ:

- **Pozdrav z Čabárny**
- **Kufr plný otázek**
- **Staň se revírníkem**
- **Pevnost Boyard**
- **Fotorally**
- **Zpracování bylinek**
- **Vyrábíme ze dřeva**
- **Chuťová křížovka**

Nabídka vycházek v rámci vzdělávacích pobytů:

- **Po stopách hornické minulosti**
- **Les a hospodaření v něm**
- **Hornický skanzen Mayrau**
- **Město Kladno**
- **Trvalá expozice o přírodě Křivoklátska v IS LČR v Křivoklátě**

#### **4.2.1.4. Pobytové programy pro gymnázia**

Nabízíme speciální třídenní pobytový program pro gymnázia s tématem „Krajina ovlivněná člověkem“. Studenti se věnují poznávání různých vlivů člověka na krajinu, k čemuž krajina původně průmyslového Kladna nabízí spoustu možností. Program probíhá z velké části v terénu a studenti si vyzkouší více praktických a průzkumných činností. Během celého pobytu se věnují rozborům a měření různých veličin v půdě, vodě a ve vzduchu. Na některých látkách si ukáží, jak putují krajinou a ovlivňují ji. Jednotlivé činnosti na sebe navazují celý pobyt. Program je doplněn exkurzí do záchranné stanice a seznámením se s fungováním nízkoenergetických staveb.

#### **4.2.2. Komentované vycházky**

Ve snaze přiblížit dětem přírodu z blízkého okolí, nabízíme vycházky do přírody. Jedná se o vycházku v dané lokalitě s odborným výkladem lektora. Vycházky trvají 2 - 3 hodiny. Počet účastníků na jednu exkurzi je min. 15, max. 30 účastníků. Zájem o vycházky postupně opadá, přesto však nabídku komentovaných vycházek necháváme v naší nabídce a věříme, že zase vstoupí do oblíbenosti.

Nabídka vycházek:

- **Záchranná stanice pro zraněné živočichy Aves**
- **Drvotova naučná stezka I**
- **Drvotova naučná stezka II**
- **Vinařická horka**
- **Halda Ronna**
- **Dvořákova stezka (Kralupy – Nelahozeves a zpět)**
- **Naučná stezka Rakovník**

#### **4.3. Mimoškolní činnost**

V mimoškolní činnosti vedeme řadu kroužků zaměřených na ekologii, včelařství, hospodářství a obecnou přírodovědu.

- **kroužek pro předškolní děti Netopýří školka**
- **kroužek ochrany přírody Netopýrci**
- **přírodovědný kroužek Netopýři**
- **farmářský kroužek - Pavoučci**
- **včelařský kroužek**

##### **4.3.1. Netopýří školka**

Kroužek je určený pro předškolní děti, odehrává se převážně v přírodě každou středu od 14.30 - 16.00. V případě nepříznivého počasí máme pro kroužek prostory MŠ Montessori. Kroužek je zaměřený na poznávání přírody a snadný pohyb v ní. Vedoucími jsou Ing. Veronika Modlingerová a Aneta Ondráčková. Do kroužku dochází 12 předškoláků.



*stavění domečku pro ježky a výtvarné tvoření*

### 4.3.2. Kroužek ochrany přírody pro žáky I. stupně ZŠ - Netopýrci

V roce 2018 měl kroužek 11 dětí. Probíhá celoročně kromě letních prázdnin, se schůzkou jednou týdně v pondělí a trvá dvě hodiny. Cílem kroužku je poznávání pozitivních a negativních vlivů na přírodu a krajinu, ochrana životního prostředí přiměřenou formou. Kroužek je pod vedením Ludka Hory a Anety Ondráčkové.



*moštování*

### 4.3.3. Přírodovědný kroužek pro žáky II. Stupně ZŠ - Netopýři

Kroužek je určen pro děti 2. stupně ZŠ a je zaměřen na sledování vztahů a vazeb mezi živou a neživou přírodou, aktivní činnosti při ochraně krajiny, aktivní ochranu živočichů a rostlin, údržbu chráněných území, monitoring ohrožených druhů a ptactva, terénní pobyty v přírodě atd. Kroužek má 16 členů, dvouhodinové schůzky probíhají v pátek od 15 hod.



*seznamování s novým přírůstkem v ZS Aves*

S přírodovědnými kroužky jsme navštívili řadu zajímavých míst formou celodenního výletu, celkově během roku 2018 bylo šest výletů. Jako každý rok i letos jsme vyrazili na dvě víkendové akce - a to v zimě do Orlova u Lipnice nad Sázavou a v létě tradičně na Berounku do Skryjí. Letní tábor se uskutečnil v Chocnějovicích.

Přírodovědné kroužky mají své webové stránky, kam jsou vkládány důležité informace pro děti i rodiče a zároveň fotografie z kroužků, výletů, víkendových akcí, táborů a ostatních akcí, kterých se zúčastnily. Stránky spravuje Aneta Ondráčková.

<http://www.netopyri-cabarna.cz/>



*stránky kroužku Netopýrci a Netopýři*

#### 4.3.4. Farmářský kroužek - Pavoučci



Kroužek je zaměřený na zemědělské činnosti a hospodářská zvířata, k čemuž slouží zrekonstruovaná část v Záchrané stanici Aves. Kroužek se koná ve středu a trvá 2 hodiny. Naším cílem je prohlubovat v mladé generaci zájem o zemědělství a rozmanitost přírody. Děti získávají vědomosti o vzniku a náročnosti výroby základních surovin a potravin a jejich významu pro člověka. Kroužek je pod vedením Dany Belušové a externí pracovnice Ing. Lenky Táborské.



*děti v hospodářské části Záchrané stanici Aves*

### 4.3.5. Včelařský kroužek



Tradičně po celý rok probíhala výuka včelařského kroužku pod vedením Dany Belušové, který navštěvují celé rodiny. Zájem o včely se tak stává zálibou, která kromě získaných vědomostí a praktických dovedností v chovu včel a při zpracování jejich produktů napomáhá mezigenerační komunikaci a společnému trávení volného času. V roce 2018 měl kroužek 10 členů. Ve školním roce 2017/2018 vznikly motivační videoukázky právě s včelařskou tematikou. Videá jsou umístěna na [www.youtube.com](http://www.youtube.com), přímé odkazy jsou umístěné na našich webových stránkách střediska [www.nsev-kladno.cz](http://www.nsev-kladno.cz).



*ukázka jak vypadají videa na internetu*

## 4.4. Soutěže

### 4.4.1. Kladenská Veverka

V roce 2018 se uskutečnil 30. ročník mezinárodní výtvarně - literární soutěže. Tradičně je soutěž zaměřena na ochranu přírody a životního prostředí. Na 200 oceněných prací je každoročně odměněno při slavnostním vyhlášení věcnými dary a diplomem. Oceněná díla jsou při té příležitosti vystavena ve foyeru kina Hutník v Kladně.

Soutěžní kategorie, které jsou členěny na dané kategorie a zároveň dle věku:

- Kresba, malba, grafika, keramika a jiné výtvarné techniky
- Fotografie
- Literární práce



výtvary 30. ročníku

### 4.4.2. „Příroda, ve které žijeme“

Cílem aktivity je poznávání přírody v našem okolí a důležitost její ochrany. Letos jsme vybrali téma stromy. Děti v soutěži ukáží své znalosti přírody, zároveň předvedou i tvůrčí zručnost a ve finále schopnost obhajoby svých názorů a prací.

Kategorie:

- I. 4 - 5. třída
- II. 6. - 7. třída
- III. 8. - 9. třída
- IV. SŠ a SOU

Kola:

1. Poznávací test - online (1. - 5. 10. 2018)
2. Použití přírodnin v praxi (15. - 26. 10. 2018)
3. Vědomostní přírodovědný test - online (5. - 9. 11. 2018)
4. Tvorba vlastního projektu - Monitoring a představení památných a jinak významných stromů ve svém okolí (12. - 30. 11. 2018)

Součástí všech finálových dnů byl znalostní test, poznávací test živých stromů a v neposlední řadě prezentace projektů o památném stromu. Finále se konalo pro každou kategorii v jiný den a zúčastnilo se ho 5 nejlepších skupin z dané kategorie, finálové kolo se konalo zhruba od 9 do 12 hodin. Celkově se zúčastnilo soutěže 34 kupin s cca 170 dětmi. V I. kategorii bylo přihlášeno 5 skupin, ve II. kategorii 13 skupin, ve III. kategorii 11 skupin, IV. kategorii 5 skupin.

### **Umístění I. kategorie**

1. místo 2. ZŠ Rakovník
2. místo ZŠ a MŠ Jesenice
3. místo ZŠ a MŠ Zdeňka Petříka, Kladno
4. místo ZŠ a MŠ Doksy
5. místo ZŠ a MŠ Mšeno

### **Umístění II. kategorie**

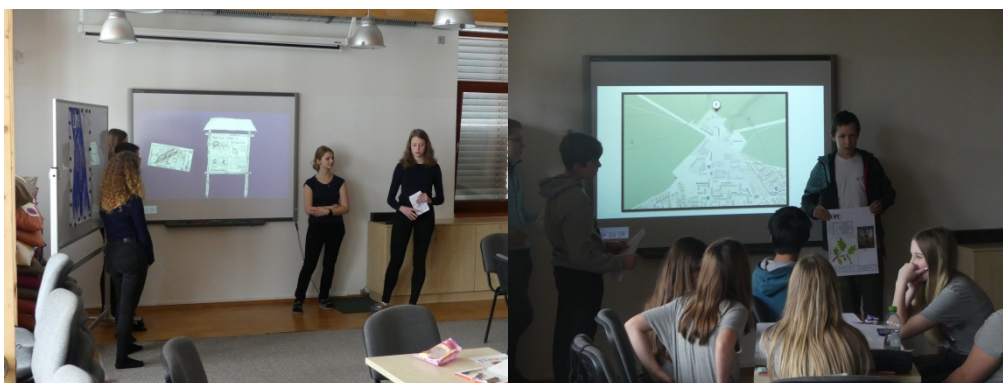
1. místo Gymnázium Rakovník
2. místo Gymnázium Kladno
3. místo ZŠ a MŠ Komenského Nové Strašecí
4. místo ZŠ a MŠ Komenského Nové Strašecí
5. místo ZŠ a MŠ Jiráskova, Kladno

### **Umístění III. kategorie**

1. místo Gymnázium Kladno
2. místo 2. ZŠ Rakovník
3. místo Gymnázium Kladno
4. místo ZŠ a MŠ Jesenice
5. místo ZŠ a MŠ Vašatova, Kladno

### **Umístění IV. kategorie**

1. místo Gymnázium J. A. Komenského Nové Strašecí
2. místo Gymnázium Jana Palacha, Mělník
3. místo SPŠ a VOŠ Jana Palacha, Kladno





*fotografie z finálových dnů*

#### 4.4.3. „Šetříš, šetřím, šetříme“

Za spolupráce krajských středisek ekologické výchovy Ekocentrum Huslík, ČSOP Vlašim a Eco - centrum Orlov v roce 2018 proběhl první ročník soutěže „Šetříš, šetřím, šetříme“ podpořené Středočeským krajem zaměřené na úsporu vody. Soutěž byla pro 2. stupně ZŠ a střední školy. V 1. ročníku se na 1. místě umístila SpŠ a VOŠ Jana Palacha Kladno. Cenou bylo financování jejich projektu pro úsporu vody na jejich škole.



*diplom pro SpŠ a VOŠ Kladno*

#### 4.4.4. Zlatá včela

Od 11. do 13. 5. 2018 jsme pořádali ve spolupráci se ZO Českého svazu včelařů Kladno soustředění včelařské mládeže, jehož součástí bylo oblastní kolo soutěže Zlatá včela. Děti ve věkových kategoriích 1. - 5. třída a 6. - 9. třída soutěžily v doprovodu svých středoškolských instruktorů v disciplínách vědomostní test, mikroskopování včely medonosné, botanická poznávka včelařsky významných rostlin, znalost včelařských pomůcek, praktické dovednosti a tematický kvíz. V roli hodnotitelů působili zkušení včelaři a zdatné botaničky ze včelařských organizací. K soutěži se sjelo 81 účastníků ze 17 kroužků, 14 mládežníků, 20 pořadatelů a 31 vedoucích včetně ostatních doprovázejících osob, pro které byl připraven samostatný program na včelnici pana JUDr. Rosti Ovčarika ve Slaném. Z kladenských soutěžících se nejlépe umístila Barborka Vlasáková na 4. místě, s postupem do celostátního kola. V neděli bylo soustředění zakončeno teambuildingovými aktivitami



v areálu Botanika v Horním Bezděkově.



*fotografie ze Zlaté včely*

## 4.5. Letní aktivity

Během první poloviny července probíhají pravidelné úpravy, které nejdou realizovat za plného provozu. Mezi ně patří například malování vnitřních prostor či kompletní dezinfekce ubytovacích prostor. Po těchto údržbách opět najíždíme na plný provoz. Probíhají zde jak příměstské tábory jiných organizací, tak i příměstské tábory organizované přímo námi. Nemůžu opomenout tábor našich kroužků, který se každý rok uskuteční na jiném místě a trvá zpravidla 10 - 14 dnů.

### 4.5.1. Příměstský tábor

I v roce 2018 proběhly tři turnusy příměstského tábora. Tábor měl název Zázračná planeta. Všechny turnusy byly od začátku plně obsazené. Letošní téma bylo zaměřené na pozoruhodnosti planety, jak světa zvířat, tak světa rostlin. Celým táborem děti provázely bohyně Gaii, které byly naše lektorky. Kromě zajímavých tvořivých výrobků jako třeba ruční papír nebo sůl do koupele, si děti zahrály řadu her a vyzkoušely spoustu nových věcí. Nechyběla návštěva Záchrané stanice Aves ani vycházka do okolního lesa. Děti měly pro osvěžení k dispozici každý den malé bazény.



*Fotografie z letního příměstského tábora*

### 4.5.2. Letní tábor

Letní tábor, který byl letos 14denní, se uskutečnil v Chocnějovicích. Celým táborem nás provázeli Asterix a Obelix, nemohl chybět ani Panoramix a další Galové. Takto tematické byly jak hry, ale dokonce si kuchaři připravili speciální jídelníček. V průběhu tábora se k nám přidali i další postavy jako Majestix, Benomína nebo Homeopatix. Zavítala k nám samotná

královna Kleopatra, ale i Julius Caesar. Kromě her jsme samozřejmě také společně tvořili. Na tomto místě jsme byli poprvé a všem se nám tam moc líbilo.



Fotografie z tábora

## 4.6. Akce pro veřejnost

### 4.6.1. Soupis akcí pro dospělé

DATUM	NÁZEV PROGRAMU	ANOTACE	PŘÍJEMCE PROGRAMU	POČET ÚČASTNÍKŮ	LEKTOR/ REALIZÁTOR
8. 12. 2018	Anatomie, fyziologie a morfologie včely medonosné	Přednáška se zaměřením na základní životní procesy superorganismu - včelstva	včelaři, lektoři EVVO, pedagogové	28	Mgr. Marian Solčanský / Dana Belušová
14. -16. 9. 2018	Exkurze nejen za zahradami	Návštěva permakulturních provozů, včelařských farem a vzdělávacích institucí s náplní udržitelného rozvoje venkova	pedagogové, včelaři, permakulturisti, lektoři EVVO, veřejnost	32	Ing. Ján Šlinský , Rudolf Moravčík, Ing. Pavol Fila, Ing. Martin Piovarči./ Dana Belušová
22. -26. 6. 2018	Kurz apiterapie	1. certifikovaný kurz na využití léčby včelími produkty v ČR	zájemci o apiterapii, včelaři z ČR a SR	23	Stephan Stangaciu/ Čapis / Dana Belušová

23. 6. 2018	Seminář pro pěstitele divoké i klasické zeleniny	Netradiční postupy v zahradnické praxi s využitím permakultury, zpracování výpěstků v souladu se zdravou výživou	zájemci o permakulturu a pěstební činnost	14	Zahrada sedmikrás/ Martina a Milan Tichaiovi
9. 6. 2018	Pěstování a zpracování bylin	Využití léčivých bylin pro výživu i zdraví, komunitní zahradničení	zájemci o permakulturu a pěstební činnost, včelaři	12	Karolína Josková / Ing. Lenka Táborská
30. 5. 2018	Zahrada, připravené prostředí pro děti	Využití zahrad pro výuku v MŠ a ZŠ. Přírodní učebny a revitalizace školních zahrad.	pedagogové, permakulturisti, lektori EVVO	10	Ing. Markéta Lážnovská a PaedDr. Petra Líbová/ Ing. Táborská
5. 5. 2018	Péče o dřeviny	Workshop zaměřený na ošetřování, rozmnožování a roubování dřevin	zájemci o permakulturu a pěstební činnost, ovocnáři	12	Ing. Martin Stanko / Ing. Lenka Táborská
29. 4. 2018	Praktické aspekty chovu malých přežvýkavců	Workshop zaměřený na praktickou část chovu - stájová evidence, ošetřování, ustájení, dojení, reprodukce, porážka.	chovatelé, zemědělci a lektori EVVO	10	Ing. Lenka Táborská / Dana Belušová
10. 3. 2018	Seminář pro pokročilé chovatele koz	Šlechtění, plemena, kontrola užitkovosti, veterinární problematika, výživářství.	chovatelé, zemědělci a lektori EVVO	17	Karel Klainer, Ing. Richard Konrád, MVDr. Lucie Mengrová/ Dana Belušová

17. 2. 2018	Chov a porážka drůbeže	Workshop zaměřený na chov vodní i hrabavé drůbeže, podmínky i vlastní porážku a zpracování produktů.	chovatelé, zemědělci a lektori EVVO	32	Zbyněk Opatrný/ Ing. Lenka Táborská
8. 2. 2018	Permakultura - přírodní styl i filozofie	Povídání o přírodních zahradách, možnostech změny životního stylu.	pedagogové, permakulturisti, lektori EVVO, veřejnost	22	Martina a Milan Tichaiovi/ Ing. Lenka Táborská
8.- 9. 2. 2018	Jak (NE)tvořit naučné stezky	Workshop tvorby smysluplných projektů, interpretativních prvků na podporu ochrany a propagace přírodního i kulturního dědictví.	pedagogové, lektori EVVO, veřejná správa	20	Ing. Ladislav Pláček/ Dana Belušová
26. - 28. 1. 2018	Kurz předení a barvení vlny	Zpracování ovčí vlny tradičním způsobem - předením na kolovratu.	pedagogové, chovatelé, lektori EVVO, veřejnost	20	Daniela Linhartová/ Dana Belušová
7. 1. 2018	Zpracování mléka pro začátečníky	Seminář o zpracování mléka, výroby tvarohu a základních druhů sýrů.	pedagogové, chovatelé, permakulturisti, lektori EVVO, veřejnost	23	Ing. Lenka Táborská / Dana Belušová



*ukázka fotografií z akcí pro dospělé*

## 4.6.2. Soupis akcí pro širokou veřejnost

DATUM	NÁZEV PROGRAMU	STRUČNÁ ANOTACE	ODHADOVANÝ POČET ÚČASTNÍKŮ
20. 1. 2018	Zima v přírodě	program pro rodiče s dětmi na zimní téma	14
3. 2. 2018	Středočeský ekofestival	představení střediska a naši práce na festivalu	120
10. 2. 2018	Vyrobte si ptačí budku	výroba ptačích budek	28
24. 3. 2018	Velikonoce v Avesu	velikonoční tvoření	322
7. 4. 2018	Uklidíme svět, uklidíme Česko	úklid okolí CEV	12
19. 4. 2018	Den Země	soutěžně - poznávací stezka pro ZŠ Kladno	48
21. 4. 2018	Den Země	soutěžně - poznávací stezka pro veřejnost	27
6. 5. 2018	Vítání ptačího zpěvu	vycházka s ornitologem	25
11. - 13. 5. 2018	Zlatá včela	soutěžně - poznávací stezka na téma včelařství	101
12. - 13. 5. 2018	Zlatý list	soutěžně - poznávací stezka v Hostivicích, stanoviště výroby budek pro ptactvo	80

19. 5. 2018	Den s LČR	stanoviště na Dnu s LČR	286
17. 5. 2018	Den Země	soutěžně-poznávací stezka pro ZŠ Rakovník	48
2. 6. 2018	Den s myslivostí	soutěže a hry pro děti s ukázkou mysliveckých tradic	147
22. 6. 2018	Přednáška o včelách	Domov seniorů Nové Strašecí	40
10. 9. 2018	Netopýří noc	přednáška o netopýrech, ukázky a vycházka za netopýry do terénu	86
15. 9. 2018	Uklidme svět, uklidme Česko	úklid okolí CEV	6
22. 9. 2018	Den zvířat	hry, soutěže a tvořivé dílny s tématikou zvířat, možnost výroby vlastního krmítka	15
13. 10. 2018	Den stromů	exkurze s průvodcem po dendrologické zahradě	20
17. 11. 2018	Barevný podzim	barevné tvoření pro děti do 6 let na téma Podzim	12
5. 12. 2018	Medové Vánoce	výstava, přednáška, konference, osvětové programy	619
8. 12. 2018	Vánoce na Čabárně	tvoření na vánoční téma	19



*ukázka fotografií z akcí pro širokou veřejnost*



## 5. TERÉNNÍ ČINNOST

Terénní činnost můžeme rozdělit na tři podkapitoly tj. péče o živočichy, péče o přírodní území a péče o permakulturní sad. Ve všech oblastech u nás i v tomto roce vykonávali odbornou praxi studenti ze Zemědělské školy Rakovník a jiných odborných škol. Pro všechny tyto školy jsme i odbornými konzultanty pro jejich seminární práce.

### 5.1. Péče o živočichy

Do aktivních činností při záchraně živočichů se zapojují všichni pracovníci střediska a spolupracující dobrovolníci na základě úzké vazby k Záchrané stanici Aves. Potřebnost péče vyplývá jak ze sezónních potřeb, tak z plánovaných činností, i z aktuálního ohrožení živočichů. Provázanost teoretické průpravy se skutečnou praxí je faktickým výstupem naší činnosti. Mezi naše činnosti v roce 2018 patřily hlavně transfery žab v našem regionu dle potřeb, sběr škeblí v Hořinském kanálu, zimování netopýrů, příkrmování a hnízdění ptactva, dokrmování mláďat.

V roce 2018 jsme realizovali v rámci odborných konferencí a seminářů proškolení a výměnu zkušeností. V tomto roce jsme při péči o živočichy z volné přírody podporovali tvorbu hnízdních příležitostí a sezónních úkrytů, jejich výrobu a následné umístování při workshopech a pobytových programech, a to nejen pro obratlovce, ale i pro hmyz. V zimním období probíhalo dokrmování zvěře a ptactva, dále probíhala distribuce krmítek a hnízdních budek. Dále podporujeme přirozený chov králíka divokého.

### 5.2. Péče o přírodní území

V roce 2018 jsme na základě smluvního vztahu opakovaně ošetřovali sečením porostu maloplošné chráněné území u Sak na Kladensku a VKP v lokalitě Čabárna.

Péče o travní porosty v blízkosti záchrané stanice a ekocentra probíhá převážně formou pastvy drobných hospodářských zvířat, případně sečením s následným sušením sena nebo v nepříznivých klimatických poměrech též mulčováním. Následné ošetření a dosev zajistí kvalitní skladbu trvalých travních porostů.

### 5.3. Péče o permakulturní sad

Vysázený sad ve skladbě původních vysokokmenných odrůd udržuje ve spolupráci se Statutárním městem Kladno. Sekání porostu v okolí zajišťuje správce budovy CEV Michal Husák. O údržbu permakulturní zahrady se staraly spolupracovnice Ing. Veronika Modlingerová a Barbora Barabášová, DiS. Na pozemcích v blízkosti ekocentra hospodaříme ekologicky šetrným, permakulturním způsobem a chceme se ucházet o titul přírodní zahrada. V roce 2018 byl částí sadu vytvořen paňník z PETlahví jako ukázka upcyklace.



*housenky babočky kopřivové*

Postupně na pozemku vznikají demonstrační prvky inspirující k používání permakulturních metod a stávají se i pomůckami při výkladu odborných seminářů. Další využití pozemku spočívá v rozšíření prostoru pro výuku.

## **6. EKOPORADENSTVÍ**

V rámci činností podpořených Středočeským krajem byla realizována od září 2017 do konce roku 2018 ekoporadna, rozšířená o další osvětové a vzdělávací aktivity ve 4 oblastech:

- **Záchranné stanice a živočichové z volné přírody**

Kromě klasického poradenství prostřednictvím přímého dotazování, telefonátů a emailové korespondence probíhaly na základě objednávek exkurze do záchranné stanice a chovatelského zázemí hospodářských zvířat, rozšířené o výklad proškoleným lektorem a ukázky trvale hendikepovaných zvířat. Nejčastějšími klienty byly děti a studenti v rámci školních výprav, zájmové kroužky, dobrovolnické skupiny a senioři. V podpořeném období bylo zrealizováno 59 exkurzí.

- **Chov hospodářských a zájmových zvířat**

V rámci webových stránek a propagačních materiálů byla prezentována bezplatná linka odborné poradny pro oblast welfare a prevence týrání hospodářských, domácích a exotických zvířat v zájmovém chovu. Dle povahy dotazu byly tazatelé rovněž poskytnuty kontakty na specializované pracoviště, řešící konkrétní problematiku. Součástí řešení bylo i vydání brožury „Mám na to?“ s výčtem negativních aspektů zájmového chovu zvířat

na základě praktických zkušeností. Přehled rizik a námětů na jejich eliminaci jako prevenci sousedských sporů, nevhodných způsobů chovu, týrání zvířat a nezákonných postupů při jejich opuštění či likvidaci. Obsahové zaměření - pes, kočka, koza (ovce), kůň (osel), králík, činčila (osmák), papoušek, okrasná drůbež, plazi, akvarijní ryby a obojživelníci, fretky (šelmy), vodní a suchozemské želvy, zvířata z volné přírody (draví ptáci a sovy, ježci) apod.

- **Včelařství**

Zájemcům o včelařství, začínajícím včelařům, ale i veřejnosti se zájmem o včelí produkty nebo obavami spojenými s chovem a výskytem včel, byl k dispozici telefonní a elektronický kontakt s odborně způsobilým pracovníkem, který bezprostředně a kompetentně řešil konkrétní problém. Pravidelně, 1x týdně probíhaly konzultační dny formou minimálně dvouhodinových bloků po dobu celého roku. V rámci aktivity účastníci konzultovali své problémy, aktuální práci včelaře i poznatky o včelách a v oboru včelařství. Této aktivity využívali především začínající včelaři, kteří tuto příležitost využívali opakovaně.

- **Naučné stezky**

Poradenství v této oblasti řešilo zejména aktuální stav stezek a jejich budoucnost, k čemuž byl určený i specializovaný seminář pro realizátory NS, ale i vzdělávacích materiálů a obecně osvětových programů na téma současnosti i budoucnosti interpretativní infrastruktury v krajině. Vzdělávací program vedl renomovaný lektor, Ing. Ladislav Ptáček, ze Sdružení pro interpretaci místního dědictví ČR. Vedle pracovníků SEV se workshopu zúčastnili i zástupci veřejné správy. Předmětem diskuze byly příklady úspěšné praxe, vyhodnocení stávajících stezek, možnosti dalšího využití, efektivita udržitelnosti a dopad na přírodu, krajinu i návštěvníka. Trénovaly se postupy jak zaujmout, jak pracovat s textem, naplnit cíle.

Nový webový portál <http://stezky.online/> pro interpretaci zejména soustavně poškozovaných naučných stezek, s využitím podkladů dříve realizovaných na panelech, a v doprovodných letáčcích, vytvořil programátor Jiří Švácha. Grafika těchto stránek je jednoduchá, přehledná a připravovaná pro malé prohlížeče - mobily, smartphony, tablety. Uživatel se tak nejrychleji dostane k potřebné informaci. Interaktivní web je dílo, které bude postupně doplňováno o další informace a náměty návštěvníků. Prostor bude nabídnut i ostatním střediskům ekologické výchovy ve Středočeském kraji. Pro informaci o změnách v údržbě a revitalizaci stezek byl vydán letáček Naučné stezky – variace na virtuální téma. Návštěvníci infocenter, obcí i ekocentra tak získají výčet QR kódů jednotlivých stezek k bližším informacím a svou návštěvu si mohou jak v klidu připravit, tak zpětně připomenout pomocí webových stránek.

## 7. GRANTY A DOTACE

### 7.1. Středočeský kraj

#### Středočeský kraj

V tomto roce jsme pokračovali v činnostech Krajského střediska environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Středočeském kraji, s příspěvkem na základní činnosti a pokrytí 1,5 úvazku managementu pro realizaci aktivit spojených s plněním Koncepce EVVO Středočeského kraje ve výši 980 tis. Současně byly dokončovány projekty podpořené v roce 2017. Ačkoliv jsme řádně podali žádosti na 9 projektů v souhrnné výši 1 mil. Kč v rámci výzvy Program 2018 pro poskytování dotací z rozpočtu Středočeského kraje ze Středočeského Infrastrukturního fondu, nebyl v tomto období podpořen žádný, s odkazem na převis žádostí a nedostatek finančních prostředků. Veškeré závazky vůči Středočeskému kraji v předchozích obdobích byly vypořádány bez závažných připomínek.

### 7.2. Státní fond životního prostředí



Byla podána a následně i akceptována žádost o podporu ze SFŽP ČR podle podmínek Národního programu Životní prostředí, prioritní oblast Environmentální prevence, podoblast EVVO, podporovaná aktivita c) Úpravy venkovních areálů a pozemků základních škol a organizací působících v oblasti EVVO pro podporu výuky ve venkovním prostředí ve výši 587 000,- Kč. Dotace činí 487 tis. Kč. Projekt s názvem Přírodní učebna v permakulturním stylu bude realizován a ukončen v roce 2019.

### 7.3. Ministerstvo životního prostředí



V rámci Programu na podporu NNO v roce 2019 byla možnost podat 3 projekty z různých tematických podoblastí. Podpořeny byly dva projekty na tvorbu nového pobytového výukového programu „Jak vzniká dřevo“, v maximální výši 200 tis. Kč, které tvoří 55% všech uznatelných nákladů a „Život bez odpadu“ pro snížení produkce odpadu na Kladensku ve výši 200 tis. Kč, které tvoří 65% všech uznatelných nákladů.

## 7.4. Nadační fond Veolia



Díky příspěvku od nadačního fondu jsme dokoupili pomůcky do programu o vodě pro ZŠ, které umožnili zkvalitnění programu. Koupili jsme filtrační sestavu s čerpadlem pro ukázkou čištění vody + chemické testy na testování její kvality. Dále pak pomůcky na odchyt a pozorování vodního hmyzu (binokulární lupy, kelímkové lupy, sítky) a odbornou literaturu, aby si děti mohly vyzkoušet posuzování kvality vody podle života v ní.

## 8. SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI SUBJEKTY

- **SSEV Pavučina**

I v roce 2018 jsme plnili podmínky členství v rámci Sdružení středisek ekologické výchovy. Celostátní síť organizací specializovaných na ekologickou výchovu, vzdělávání a osvětu usnadňuje svým členům a pozorovatelům vzájemnou informovanost, metodickou pomoc, odborný dohled i záštitu a příležitost k získávání a prezentaci zkušeností na každoročním setkání valné hromady a při veletrhu vzdělávacích programů, kterých se zástupci našeho střediska pravidelně účastní.

- **Česká společnost ornitologická a Rakovnický ornitologický spolek ROS – FÉNIX**

Systematická spolupráce při mapování výskytu vzácných druhů ptáku na Kladensku probíhá již řadu let. Aktivity jsou zaměřené na kroužkování ptactva, zimní sčítání vodních ptáků a osvětovou činnost, jako je každoroční jarní „Vítání ptačího zpěvu“. Tyto akce jsou určeny jak pro děti a mládež, tak pro širokou veřejnost.

- **SOU včelařské – Včelařské vzdělávací centrum Nasavrky, o.p.s.**

Realizace aktivit projektu Příroda člověku... si vyžádala novou spolupráci v rámci pořádání 4 konferencí pro vedoucí včelařských kroužků a motivačního kurzu pro středoškolskou mládež.

- **Centra ekologické výchovy ve Středočeském kraji**

Spolupráce s dalšími organizacemi a jejich pracovníky zabývajícími se ochranou přírody, environmentální výchovou, vzděláváním a osvětou byla tradičně na dobré úrovni a rozvíjela se více na bázi metodické. V rámci zakázek Středočeského kraje jsou partnerská střediska zapojována jako subdodavatelé a pořadatelé regionálních akcí.

## Další významně spolupracující neziskové subjekty v roce 2018

- Středisko volného času Labyrint
- Sládečkovo vlastivědné muzeum Kladno
- ZŠ praktická, ZŠ speciální a MŠ speciální Kladno - Korálek
- ZŠ a MŠ Jiráskova Kladno - Motyčín
- SZŠ a VOŠZ Kladno
- ČSV, z.s. ZO Kladno
- Svaz chovatelů ovcí a koz ČR, a.s.
- MÁJA - Společnost pro rozvoj včelařství
- SMA (Společnost mladých agrárníků)

## Subjekty aktivně podporující konkrétní činnosti v roce 2018

- IS LČR v Křivoklátě
- ČMMJ

## 9. PUBLIKAČNÍ ČINNOST

- **Osvětový materiál Mám na to?** (Autor Dana Belušová, Grafika Jana Hradcová)

Brožura je zaměřená na ochranu zvířat před nevhodnými podmínkami k chovu. Na základě četných zkušeností a praxe záchranné stanice brožura seznamuje čtenáře s výčtem negativních aspektů zájmového chovu zvířat a poskytuje přehled rizik a námětů na jejich eliminaci jako prevenci sousedských sporů, nepatřičných způsobů chovu, týrání zvířat a nezákonných postupů při jejich opuštění či likvidaci. Obsahové zaměření – pes, kočka, koza(ovce), kůň(osel), králík, činčila(osmák), papoušek, drůbež, plazi, akvarijní ryby a obojživelníci, fretky(šelmy), želvy, zvířata z volné přírody(draví ptáci, sovy a ježci) apod. Náklad 1000ks a elektronická verze pro web.

- **Informační leták Naučné stezky - variace na virtuální téma**

Pro informaci o změnách v údržbě a revitalizaci stezek byl vydán minimalistický letáček v ekologicky úsporném formátu. Návštěvníci infocenter, obcí i ekocentra tak získají výčet všech naučných stezek z naší tvorby a přehled QR kódů jednotlivých stezek. Zde mají možnost načíst bližší informace a původní grafické podklady jednotlivých panelů, které jsou mnohde již poněkolkáté zničené vandaly a svou návštěvu si mohou jak v klidu připravit, tak zpětně připomenout. Navíc zde návštěvník najde kontakty, kam se obracet při rozšiřování informací o místních službách, dopravě i dostupnosti dalších kulturních a přírodních památek. Náklad 2000 ks a tiskové pdf. je k dispozici přes četné odkazy i v elektronické formě.

- **Kapesní kalendáře**

Oblíbené sběratelské kalendářky, každoročně vydávané s kontakty v rámci EVVO, ekoporadny a záchrané stanice byly vydány na rok 2019 opět s motivem chráněného živočicha - vydry říční a budovy ekocentra. Je až s podivem, jaký je zájem o nové i starší výtisky.

## **10. PROPAGACE**

### **10.1. Veřejná média**

- **Informační zpravodaj Statutárního města Kladna „Kladno 2018“**

V roce 2018 se naše nabídka akcí dostávala v tiskové formě k široké veřejnosti prostřednictvím zpravodaje „Kladno 2018“.

- **„Kamelot“**

Kulturně společenský zpravodaj. Tento materiál je pro svou obsáhlost a vzrůstající náklad významným periodikem, který svým obsahem zasahuje i do regionů Slánska, Kralupska a Rakovnicka. Naše příspěvky byly otiskovány sponzorsky do června 2015. Následně již tento prostor k dispozici zdarma není a případně jsou nám zde příspěvky uveřejněny prostřednictvím tiskového odboru MMK.

- **Kladendář**

Internetový portál, kam postupně vkládáme akce na následující měsíce.

- **Vaše Kladno**

Internetový portál, kam postupně vkládáme akce na následující měsíce.

- **Kladenský deník**

Příležitostně zveřejňujeme nabídku našich akcí v Kladenském deníku, občas na akce dorazí i redaktor z časopisu a otiskne report akce.

- **Odborná periodika**

Informace s konkrétním zaměřením na specifickou cílovou skupinu nabízíme k zveřejnění v odborných členských časopisech především v časopise Včelařství a poprvé v časopise Zahrada.

- **Rádio Relax**

V rámci propagace aktivit pro nejširší veřejnost je oslovována redakce regionální rozhlasové stanice Rádio Relax, kde probíhají upoutávky formou sponzorského daru.

### **10.2. Elektronická média**

#### **10.2.1. Webové stránky NSEV**

Návštěvnost webových stránek je průměrně okolo 6000 návštěvníků za měsíc. Zdroje prokliků jsou nejvíce sociální sítě, ale i přímé zobrazení webových stránek. Na konci roku

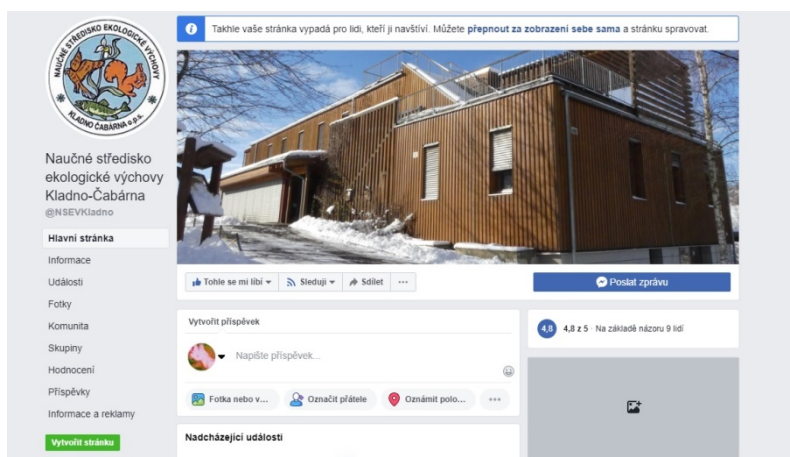
2018 byl vytvořen nový vzhled webových stránek pro lepší přehlednost. Zájemcům o aktuality rozesíláme informace s pozvánkami jednou měsíčně. Obsah stránek je pravidelně aktualizován a návštěvníci webu zde naleznou důležité informace o všech aktivitách a akcích, které pořádáme, případně jsou zde k dispozici materiály, které jsou jako výstupy projektů veřejně dostupné. Odkazy na úložiště fotografií zde naleznou účastníci aktivit, lektori i kontrolní orgány pro možnost ověření skutečného průběhu akce.



<http://www.nsev-kladno.cz/>

## 10.2.2. Facebook

Na sociálních sítích máme asi největší prostor komunikovat s širokou veřejností. Facebookové stránky slouží i jako ekoporadenství. Správce stránek facebookových všech webových naší organizace je Barbora Barabášová, DiS. Příslušné dotazy předává koordinátorům poradenství. V současné době máme 285 označení „To se mi líbí“ a 307 sledujících.



<https://www.facebook.com/NSEVKladno/>



### 10.2.3. Webové stránky Naučné stezky “Příroda člověku, člověk přírodě”

V rámci projektu “Příroda člověku, člověk přírodě” při vybudování Naučné stezky, jsme vytvořili samostatné webové stránky. Web byl vybudován pro lepší přehlednost a větší prostor pro vkládání informací, fotografií a materiálů ke stažení. Stránky jsou doplňovány o nové informace nebo fotky.



<http://ns-cabarna.webnode.cz/>

### 10.3. Propagační materiál

Pro velký zájem byl i v roce 2018 vytvořen kapesní kalendář, tentokrát s dvojitým motivem vydry říční a budovy CEV z východního pohledu.



*kapesní kalendáře 2019*

Pro návštěvníky Záchrané stanice AVES nabízíme možnost zakoupení turistické vizitky i turistického deníku na památku. Vizitku lze zakoupit v budově CEV a přímo v Záchrané stanici AVES.



*turistická vizitka*

## 11. ZÁCHRANNÁ STANICE AVES

Záchranná stanice AVES se nachází v bezprostřední blízkosti CEV Kladno - Čabárna, jako samostatná organizace, nicméně s NSEV je ve velmi úzkém vztahu a jejich spolupráce umožňuje nabídnout malým i velkým návštěvníkům přímý kontakt s přírodou a s některými volně žijícími zvířaty, která naleznou v trvalé expozici handicapovaných zvířat. Expozice je pravidelně využívána při výuce ekologických výukových programů pro MŠ, ZŠ a SŠ a při různých akcích pro veřejnost pořádaných CEV Kladno - Čabárna.

Vedle expozice handicapovaných živočichů je možné navštívit také farmářský koutek pro hospodářská zvířata (tvořen především z původních českých plemen jako je např. prase přeštické, koza hnědá krátkosrstá, ovce šumavská, husa česká, česká slepice zlatě kropenatá) a pro další druhy domácích a drobných exotických zvířat. V květnu 2018 se narodilo tele.

Další důležitou součástí v rámci EVVO je spolupráce a pomoc při realizaci výukových programů, projektových dní a osvětových akcích. Společně s pracovníky stanice byly zorganizovány besedy a přednášky. I v tomto roce Záchranná stanice AVES patřila mezi spoluvyhlašovatele 30. ročníku mezinárodní výtvarné, literární a fotografické soutěže „Kladenská veverka“.

Společně se studenty středních škol a členy základní organizace ČSOP 04/04 se pracovníci stanice aktivně věnovali údržbě naučných stezek a některých chráněných území v okolí Kladna a Slaného. Při vykonávání středoškolské praxe se studenti zapojovali do údržby areálu Záchranné stanice.

Další nezanedbatelnou aktivitou dětí je jejich pomoc při sběru kaštanů a žaludů pro zvířátka v záchranné stanici. Velmi vítáme také donesení suchého tvrdého pečiva. Cílem všech těchto aktivit je především u dětí vzbudit zájem o přírodu a její aktivní ochranu a u dospělých účastníků demonstrovat rizika i důsledky činnosti člověka při poškozování přirozených biotopů a neustálém omezování životního prostoru živočichů z volné přírody.

## 12. ZOOKOUTEK

V těsné blízkosti Záchrané stanice Aves, kousek od ekocentra naleznou návštěvníci hospodářský koutek především pro zvířata původních českých plemen. Farmářský koutek je velmi často využíván při výuce ekologických programů a dalších akcí Naučného střediska. Díky němu můžeme nejen obohatit naše aktivity o přímý kontakt se zvířaty, ale především dětem zlepšit a více obohatit výuku a pobyt právě v ekocentru. Expozice hospodářských zvířat je volně přístupná ve venkovním areálu mezi Záchranou stanicí Aves a budovou CEV.

Zookoutek pro zvířata drobného a exotického chovu je umístěn v budově ekocentra. Ten je lektory využíván především při mimoškolních zájmových kroužcích. Jak čištění tak krmení zvířat.

Jednotlivá zvířata jsou označena a registrována v souladu s platnou legislativou, včetně registrace hospodářství prostřednictvím Českomoravské společnosti chovatelů, a.s. Při ošetřování a transportu zvířat je postupováno ve shodě se zásadami welfare chovu, obvyklými zooveterinárními opatřeními a speciálními předpisy, včetně odbornosti pověřených pracovníků.

Každoročně pro Statutární město Kladno a potěšení zejména dětských návštěvníků města je v období adventu pořádána expozice vánočních jesliček s živými zvířaty dle schváleného řádu MZe ČR.

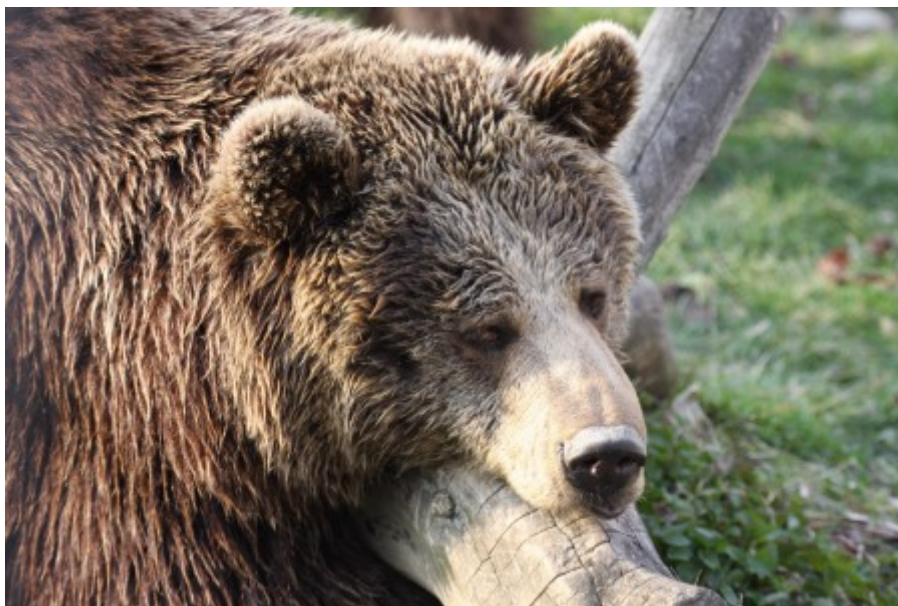
Dále je v prostorách sadu budováno zázemí pro demonstrační chov včel, které je využíváno při výuce včelařství, jak v kurzech, tak ve včelařském kroužku.

Výběh pro přeštické prase je v současné době stále v rekonstrukci. Přehled chovaných druhů a plemen: koza krátkosrstá hnědá, koza holandská zakrslá, ovce šumavská, ovce ouensantská, skot horský hnědý, husa česká, česká slepice zlatě kropenatá, holub domácí, králík český strakáč, králík zakrslý, morče domácí, minipony, kakadu růžový, korálovka sedlatá, leguán zelený, agama vousatá, gekončík noční, chameleon, oblovky, akvarijní ryby sladkovodní i ryby mořské.

## 13. MEDVĚDÁRIUM

Pracovníci Záchrané stanice AVES a Naučného střediska se opět starali o kladenské medvědice Martu a Míšu, žijící v Kladenském medvědáriu. Obě samice jsou v kondici, která odpovídá jejich věku. Od ošetřovatelů je jim věnována maximální péče. Během měsíců co jsou medvědice ve výběhu, probíhalo každou středu a sobotu v 9 hodin krmení medvědic s veřejností.

V měsících, kdy byly medvědice v odpočinku, probíhala údržba a oprava jejich výběhu.



*jedna z kladenských medvědů*

## 14. PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bychom chtěli poděkovat všem, kteří nám pomohli financovat a realizovat řadu aktivit, které by bez jejich podpory a pomoci nebylo možné pořádat.

Především **Statutárnímu městu Kladno** - jako zřizovateli, které prostřednictvím svých pracovníků a členů správní a dozorčí rady vychází vstříc našim projektům a aktivitám a poskytuje nám zázemí ekocentra. Pracovníkům **odboru Životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Středočeského kraje**, kteří našli pochopení pro realizaci našich předložených projektů. Dále všem poskytovatelům dotací a projektovým manažerům za vstřícnost, se kterou nám vycházejí vstříc při administraci našich projektů a příležitost zrealizovat naše záměry a vize. Naším milým **sponzorům**, ať už v zastoupení velkých firem, podnikatelů, živnostníků nebo jen malých dárců, kteří nám i opakovaně poskytují finanční prostředky, služby, materiál, či hodnotné ceny do soutěží a podílejí se tak nejen na zdatu a atraktivitě našich akcí, ale i na šíření informací o ochraně životního prostředí. Nemůžeme zapomenout na naše **návštěvníky**, kteří mají zájem nejen o naše akce, které pravidelně navštěvují a rádi se k nám vrací, ale hlavně, že jim není lhostejná ochrana přírody a životního prostředí. V neposlední řadě děkujeme našim **spolupracovníkům, partnerům a dobrovolníkům**, kteří svým nadšením a usilovnou prací pomáhají plnit poslání Naučného střediska ekologické výchovy.

Na shledanou na Čabárně!



*králík divoký*

*(Autoři fotografií a textů jsou Barbora Barabášová, DiS., Dana Belušová, Luděk Hora.)*